

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא טו.

(א) לעיל ד' ושי"ג, (ב) לקמן
נת. גל. צ"ב ג"א,
(ג) קבלתה. רש"ל ע"פ
רש"י, (ד) ונתי' היטב מוס'
גיטין כ' ד"ה לפי שאין וכו'
וקצ"ע.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מעד וכו'
ללא כתיב זה הכי וכו'
מנ: (ב) בא"ד וא"ת ומנ'
ראיה היא דלמא היא
מייב:

גליון הש"ס

נב' יפה ויפה. ע"פ צ"ב
דף נ"ו ע"פ מוס' ד"ה
אמר: שם והוא חברין.
קרקעין מו ע"פ:

מוסף רש"י

בעל חוב גובה את
השבה. בעל חוב שהלוה
לחצרו מעות ומכר לוה
הנכסים והצמיחם לקוחות,
טורף בעל חוב הגוף והשנה
(בבבא נב.) וכל הקרקע
טורף הלווקח כמו ששם
משנתם על ידי הלווקח
(לעיל ד' ו) ואינו מחויב
ללווקח כלום (ב"ק צה).

רבינו הגנאל

רבה בר רב הונא אמר
כגון שגול שדה ונטלה
מסיקין ממחנה בא גגול
לגבות דמי השדה גובה
אפי' ממשעבדי בא לגבות
דמי פירות אינו גובה
אלא מבני חרי. ומקשי
בין לרבא דאמר דמי
הזיק פירות ברות שייחין
ומעורר ובין לרבה בר רב
הונא דאמר דמי השדה
שנטלה מסיקין אמאי
טריף ממשעבדי מלוה על
פה היא מלוה על פה פירי
גובה (אלא ממשעבדי,
ופריף הכא במאי עסקינן
כגון שבעה גגול לגגול
בב"ד והיינו בב"ד ר"ל שיש
ואחר שנתחייב הלך ומכר
נכסיו כזה הדין לטורף
הגגול כל הנכסין שטרף
הגגול מאחר שנתחייב
בב"ד (א) מיהא משמעין
חזיב בב"ד לאדם שישלם
כמלה בשטר דמי ונבי
אפי' ממשעבדי. הא דאמר
שמואל אימליך ובתו הכי
כתוב שטרף שבהא ופירי
כלומר לא כתובת אלו עד
שיתמלך במקנה ואמר לו
כתוב שהללו מעין תורפי
השטר [הן] חשובין ולא
מטופסא דשטרא שאין
הן בתן ממנו. ומקשי ואי
בעל חוב שמואל מי
אמר דאית ליה פירי והא
איורו דאמר בעל חוב
גובה את השבה שבת
אין פירי לא. ופריק רב
יוסף בשיש ללוה קרקע.
איכא דאמרי בשקנו מידו.
ומקשי עלה אביי וכו'
מותר ללות סאה בסאה
למי שיש לו קרקע או

שנטלה מסיקין. אכסיע עכו"ם נטלה מן הגולן ומחמתו ומנן
צבצא קמא (דף קמז:) הגולן שדה מחצירו ונטלה מסיקין אס
מחמת הגולן חייב להעמיד לו שדה אחר והרי היא יולאה מתחת
ידו דקתני צבצאלת מסיקין הוא: **דיניה משמע.** הלכך צבצאלת
נגזר קאמר וגובה את הקרן דקאמר
כשפר צו צורות: **שענה משמע.**
כמו שהיתה ולא שפיר צה צורות:
ומכר אס השדה. והרי היא יולאה
מתחת ידו של לוקח דיניה וצניעה:
צין לרצה צין לרצה. דמוקמי צניעה
קרן מן הגולן צניעה הא מלוה על
פה הוא ולא טרפא שמשעבדי:
כשעמד צין. קודם שמשכר נכסיו
וכיון דחייבו צ"ד אית ליה קלא
והוא ליה כמלוה צשטר: **מאי פסקא.**
צממיה. פסקא תנא למלתיה דעומד
צין אינו עומד על הפירות: **רז**
חיננא בר שילם. סופר היה: **אמליך.**
כשאתה כותב שטר הימלך צמוכר
אס יקבל עליו להגבות ללווקח משפר
נכסיו קרנא ושצחא ופרי אס יטרפוה
ממנו: **כגון שיש לו קרקע.** לגגול
זה שמגבהו ללווקח קרקע ולא מעות
דהשתא לא מחזי כרציה: אסור
ללות סאה צסאה שמה יוקרו חטיין:
כהלוואה שייך רציה טפי ממכר:
שקנו מידו. על השבח דהוא ליה
מחויב משעת המכר קודם שיש שכר
המתנת מעות: **סדע.** דגובה ולא
מנאי לוקח למימר אלא אשכחי: **עד**
כוספ לו מוכר ללווקח. צאחריות
שטר המכר: **ואשפי.** אשקט. דומה
לו על הר נשפה דמתרגם על טורף
שילוא (שע"ה יג): **ואדני.** אטער
מכל טרעור: **אינו ועמליהו**
ושצחא. וכיון דעל מוכר הדך גבי
שצחא בעל חוב מלווקח וחזר הלווקח
על המוכר: **המנה דלא כתיב ציה**
פני. שאין אדם מקבל עליו אחריות
מה שהוא נותן: **ה"ג.** דאס נותן
נכסיו צמתנה לא גבי בעל חוב שצחא
הואיל ולא דער על הנותן: **וכי יפה**
כח מתנה כו. צממיה כו. **יפה ויפה.**
דצבר צו דכיון דלא דער גבי ליה
לא מפקדי ליה צממיה דלא אפקדיה
לבעל חוב דצשלמא גופה של קרקע
א"ל אמאי (ג) וצממיה מאין אגבה חובי
אכל שצחא א"ל מאי אפקדתיך:
מסייע ליה למר שמואל. דבעל חוב
גובה את השבח: **כשהוא גובה.**
כשלווקח חזר וגובה מן המוכר:
צמילי אחריו. דצבר אחר: **ללווקח**
מגולן. דנגול דאי טריף שצחא דלמר
ליה ארעאי אשבח אכל בעל חוב
כל כמה דלא טרפה לה לאו ידידיה
הוא וצרותא ללווקח אשבח: **על**
היולאה. שהיולאה הלווקח צצממה:
נוטל. הלווקח: **אס השבח מצעל**
קרקע. מה שעודף על היולאה
דלמר ליה פרעתי את חובך: **אין**
לו. ללווקח אלא מן היולאה שהיולאה
צה פורע לו שיעור צבח והשאר
מפקדי: **אי צלווקח מגולן.** האי צע"ח
היינו נגול: **קשיא רישא.** דקתני
נוטל את השבח מצעל הקרקע:
קשיא רישא וסיפא. דקתני צע"ח
נותן את היולאה ולשמואל בעל חוב
גובה השבח ואינו נותן כלום:

כשעמד צין על הקרן וצ"ה הפירות. תימה אס כן מאי
מפני תיקון העולם הלא צדן לא גבי דמלוה על
פה לא גבי ממשעבדי ויש לומר דאי לאו מפני תיקון העולם
הוא אמיתא הואיל ועמד צין על הקרן יש קול גם לפירות:
HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

שנטלה מסיקין * בא נגול לגבות קרן גובה
מנכסים משועבדים בא נגול לגבות פירות
גובה מנכסים בני חורין רבא לא אמר כרבה
בר רב הונא הרי היא יוצאה מתחת ידו בדינא
משמע ורבה בר רב הונא לא אמר כרבה הרי
היא יוצאה מתחת ידו בעינא משמע רב אשי
אמר לצדדין קתני כגון שגול שדה מחבירו
מלאה פירות ואכל את הפירות ומכר את
השדה בא לוקח לגבות קרן גובה מנכסים
משועבדים בא נגול לגבות פירות גובה
מנכסים בני חורין בין לרבא בין לרבה בר רב
הונא מלוה על פה הוא יומלוה על פה אינו
גובה מנכסים משועבדים הכא במאי עסקינן
כשעמד צין וחדר זבין אי הכי פירות נמי
הפירות וצ"ה קרקע ולא עמד צין על
איניש קרנא תבע ברישא וסבר שמואל לוקח
מגולן לית ליה שבחא והא א"ל שמואל לרב
חיננא בר שילת אמליך וכתוב שופרא
שבחא ופירי במאי אי בבעל חוב מי אית ליה
פירי (א) והאמר שמואל בעל חוב גובה את
השבח שבח אין אבל פירות לא אלא לאו
בלוקח מגולן אמר רב יוסף הכא במאי עסקינן
כגון שיש לו קרקע א"ל אביי וכי מותר ללות
סאה בסאה במקום שיש לו קרקע א"ל התם
הלוואה הכא וזבין איכא דאמרי אמר רב יוסף
הכא במאי עסקינן כגון שקנו מידו א"ל אביי
וכי מותר ללות סאה בסאה במקום שקנו
מידו א"ל התם הלוואה והכא וזבין: גופא
אמר שמואל בעל חוב גובה את השבח אמר
רבא תדע שכך כותב לו מוכר ללווקח אנא
איקום ואשפי ואדכי ואמריק וזבין אילין אינון
ועמליהו ושבחיהו ואיקום קדמך וצבי וזבין
דנן וקביל עלוהי א"ל רב חיילא בר אבין לרבא
אלא מעתה מתנה דלא כתיב ליה הכי
ה"ל דלא טריף שבחא א"ל אין וכי יפה כח
מתנה ממכר א"ל אין. יפה ויפה אמר רב נחמן
הא מתניתא מסייע ליה למר שמואל. והונא
חברין מוקים לה במילי אחריו דתניא המוכר
שדה לחבירו והרי היא יוצאה מתחת ידו
כשהוא גובה גובה את הקרן מנכסים
משועבדים ושבח גובה מנכסים בני חורין
והונא חברין מוקים לה במילי אחריו בלוקח
מגולן תניא אידיך המוכר שדה לחבירו
והשביחה ובא בעל חוב וטרפה וכשהוא
גובה אם השבח יותר על היציאה נוטל את
השבח מבעל הקרקע והיציאה מבעל חוב
ואם היציאה יתירה על השבח אין לו אלא
הוצאה שיעור שבח מבעל חוב והא שמואל
במאי מוקים לה אי בלוקח מגולן קשיא
רישא דאמר שמואל לוקח מגולן לית ליה
שבחא אי בבעל חוב קשיא רישא וסיפא
דאמר שמואל בעל חוב גובה את השבח
איבעית אימא בלוקח מגולן כגון שיש לו
קרקע אי נמי בשקנו מידו אימא בבעל חוב ולא קשיא כאן בשבח
המנוע

קבא א מיי פ"ט מהל'
גולה ואכידה הל'
ג א סגנו עשין עג טו"ש
ח"מ ס' שעב סעיף א:
קבא ב מיי פ"ח מהל'
מלה וזה הל' ד
סגנו עשין ד טו"ש ח"מ
ס' לע סעיף א וסי' קיא
סעיף א:
קבא ג מיי פ"ט מהל'
גולה ואכידה הל' ד
סגנו עשין עג טו"ש ח"מ
ס' שעב סעיף א ומש"ב:
קבא ד מיי פ"ח מהל'
מלה וזה הל' ג
סגנו עשין ד טו"ש ח"מ
ס' קטו סעיף ג:
קבא ה מיי פ"ט מהל'
טו"ש ס' סעיף א:
קבא ו ז מיי פ"ט מהל'
גולה הל' ו סגנו
עשין פג טו"ש ח"מ ס'
שעב סעיף א וע"ש
ובצ"ר:

רבינו הגנאל (המשך)
למי שקנו מידו. ופריק רב
יוסף האי בהלוואה אסור
אבל בזבין שרי. ואשי'
דאמר רב נחמן קרקע אין
לו כלומר כיון שנטרפה
שרה זו מידו נמצא כאילו
לא היתה מכירתו מכירה
וכי זה השבח או הפירות
שכר מעותיו הוא נוטלה
הא אמר רב יוסף כי
האי גזנא בזבין שרי.
ומסקנא דשמתא הנותן
שרהו מתנה ובא בעל
חוב לטרפה אינו גובה
השבח דלא גבי בעל חוב
השבח אלא מן הקונה
שדה משועבדת לבעל
חוב ודייק רבא מדפריש
בשטר וזבין אנא אשפי
ואמרק ואדכי וזבין אילין
אינון ועמליהו ושבחיהו
ואיקום קדמך וצבי וזבין
דנן וקביל עלוהי משום
הכי גבי בעל חוב שבחא
דהא קביל עליה המוכר
ונתריצה הקונה בזה אבל
המתנה שאין כתוב בה זה
כלול לא גבי בעל חוב
מן המקבל מתנה שבה
ובהא אמר יפה כח המתנה
יותר על ההוצאה כו' פי
כיון ששקנא בק' הוציא
י' כספים ושרה עתה
קיי נוטל בעי"ח השדה
כרלה והשבח כמות שהיא
ונותן לקונה י' כספים
שהוציא על השדה וחזרו
הקונה ואם המוכר
קיי כספים ואם ההוצאה
יותר על השבח כגון
שהוציא עליה כ' ושרה
עכשיו קיי אין לו
מבעי"ח אלא י' כספים מן
ההוצאה ששיעור השבח
שהשביח בקרקע נוטל
ק' מן המוכר ומפקדי י'
הלווקח. וזו שנטלה הקונה
חלק בקרקע הוא נוטל.

רבינו הגנאל (המשך)
למי שקנו מידו. ופריק רב
יוסף האי בהלוואה אסור
אבל בזבין שרי. ואשי'
דאמר רב נחמן קרקע אין
לו כלומר כיון שנטרפה
שרה זו מידו נמצא כאילו
לא היתה מכירתו מכירה
וכי זה השבח או הפירות
שכר מעותיו הוא נוטלה
הא אמר רב יוסף כי
האי גזנא בזבין שרי.
ומסקנא דשמתא הנותן
שרהו מתנה ובא בעל
חוב לטרפה אינו גובה
השבח דלא גבי בעל חוב
השבח אלא מן הקונה
שדה משועבדת לבעל
חוב ודייק רבא מדפריש
בשטר וזבין אנא אשפי
ואמרק ואדכי וזבין אילין
אינון ועמליהו ושבחיהו
ואיקום קדמך וצבי וזבין
דנן וקביל עלוהי משום
הכי גבי בעל חוב שבחא
דהא קביל עליה המוכר
ונתריצה הקונה בזה אבל
המתנה שאין כתוב בה זה
כלול לא גבי בעל חוב
מן המקבל מתנה שבה
ובהא אמר יפה כח המתנה
יותר על ההוצאה כו' פי
כיון ששקנא בק' הוציא
י' כספים ושרה עתה
קיי נוטל בעי"ח השדה
כרלה והשבח כמות שהיא
ונותן לקונה י' כספים
שהוציא על השדה וחזרו
הקונה ואם המוכר
קיי כספים ואם ההוצאה
יותר על השבח כגון
שהוציא עליה כ' ושרה
עכשיו קיי אין לו
מבעי"ח אלא י' כספים מן
ההוצאה ששיעור השבח
שהשביח בקרקע נוטל
ק' מן המוכר ומפקדי י'
הלווקח. וזו שנטלה הקונה
חלק בקרקע הוא נוטל.

(א) ע"י בב"ד לקמן דף ח גבי
ממנה דר"י צממיה לו צ"ד
לא חן לו סי' ע"ש ה"ש.
(ג) אולי צ"ל שאין כותב זה
כלל.